

משוט בעולם

פרסים בספרות ילדים

בחוברת ב' (חשוון תשל"ה) של "ספרות ילדים ונוער" נדפס מאמרו של אפרים תלמי "פרסים בספרותנו לילדים", בו נסקרו ארבעת הפרסים המוענקים בישראל לסופרי ילדים ופורטו כל חתני הפרסים עד לשנת תשל"ד. להלן המשך הרשימה של ארבעת הפרסים ומידע על פרסים נוספים.

פרס זאב

מטעם משרד החינוך והתרבות והקרן להנצחת שמו של אהרן זאב ז"ל. בשנת תשל"ה קיבל את הפרס **שמואל הופרט** על ספרו "**אריות בירושלים**" (צייר יוסי שטרן, הוצאת "מסדה") — הרפתקה בלשית שבה מחפשים ילדים את המטמון ולומדים פרקים בתולדות ירושלים.

בשנת תשל"ו קיבל את הפרס **אוריאל אופק** על ספרו "**אין סודות בשכונה**" (ציירה אראלה, הוצאת "ספריית פועלים"), "המצליח להעביר אל הקורא הצעיר בהבעה אמנותית נופים ואישים משכונת ילדותו של המחבר" (מנימוקי ועדת השופטים).

בשנת תשל"ז זכו בפרס —

— **סמי מיכאל**, על ספרו "**סופה בין הדקלים**" (צייר יעקב קמחי, הוצאת "עם עובד") — פרקי ילדות ונועורים של המחבר בסימטאות בגדד, שהם בעיניו עולם מלא קסם ואימה.

— **נעמי וישניצר**, על ספרה "**ילדה שגדלה**" (ללא ציורים, הוצאת "הקיבוץ המאוחד") — חייה'לה מספרת בגוף ראשון על חייה במוסד חינוכי, ועל יחסי אנוש ולבטי בגרות.

בשנת תשל"ח זכו בפרס —

— **אורי אורלב** על ספרו "**חיית החושך**" (ציירה מילכה צ'זיק, הוצאת "עם עובד") — "סיפור בגוף ראשון על מאבקו של ילד עם פחדיו, המיוצגים על-ידי דמות בדויה, שיחסייה עם הילד מסמלים את עוצמת חרדותיו ואת מידת התגברותו עליהם" (מנימוקי ועדת השופטים).

— **יהואש ביבר** על ספרו "**סופת הגליל**" (צייר גיורא כרמי, הוצאת "עם עובד") — "עלילותיה של סוסה ערבית מאז לידתה במאהל בדואי בנגב וגלגולי חייה המסעירים בגליל" (מנימוקי ועדת השופטים).

פרס יציב

ניתן על-ידי הקרן להנצחת מרי ויצחק יציב ז"ל ומערכת "דבר לילדים".
בשנת תשל"ד זכה בפרס **מעוז חביב** על ספרו **"הקשרים הצעירים"** (נדפס תחילה בהמשכים ב"דבר לילדים" בשם "עולים על זרנוגה". ציירה נורית יובל, הוצאת מ. מזרחי) — חוויות-ילדות מרנינות במושב בדרום הארץ בחדשי המאבק ומלחמת-העצמאות.

בשנת תשל"ה זכה בפרס **פוצ'ו** (ישראל ויסלר) על ספרו **"חבורת מתשולח"** (עומד להופיע בהוצאת "שרברק") — סיפור בלשי הומוריסטי על חבורת ילדים המסייעת לאדם זקן וערירי למצוא את בנו שאבד לו באירופה בתקופת השואה.

בשנת תשל"ו זכה בפרס **משה בן-שאול** על ספרו **"רודפים אחריו, יונתן"** (ציור המחבר, הוצאת "הקיבוץ המאוחד") — הרפתקה נוסטאלגית של חבורת ילדים ירושלמיים בימי המנדט.

בשנת תשל"ז זכה בפרס **אריה רוז'אנסקי** על ספרו **"מלך הצבועים"** (עומד להופיע בהוצאת "יבנה") — קורותיו המופלאות של נער בדואי בהרי מואב.

בשנת תשל"ח תזכה בפרס **נורית זרחי** על ספרה **"ילדת חוץ"** (ציירה אורה איתן, עומד להופיע בהוצאת זמורה, ביתן, מודן) — לבטיה של ילדה עירונית שנשלחה ללמוד בקיבוץ.

בפרס-כבוד, לרגל שנת השלושים למדינה, יזכה **אפרים תלמי** על מפעל-חיו בתחום הספרות והעתונאות לבני-הנעורים.

פרס למדן

ניתן על-ידי עיריית רמת-גן

בשנת תשל"ד זכתה בפרס **רבקה קרן** על ספרה **"קטי, יומנה של נערה"** (צייר גיורא פרמי, הוצאת "עם עובד") — יומן רגיש ורווי אוירה של נערה יהודיה בבוד-אפשט, עד עלייתה לארץ.

בשנת תשל"ה לא הוענק הפרס.

בשנת תשל"ו זכה בפרס **לוי קיפניס** על ספריו **"מועדי ישראל"** (צייר יעקב גוטרמן הוצאת ש. זימזון) — עשרה כרכים של שירים וסיפורים על חגי ישראל ומועדיו.

בשנת תשל"ז זכתה בפרס **אירנה ליבמן** על ספרה **"פיקי זה אני"** (ללא ציורים, הוצאת "עמיחי") — שלוש שנות התבגרות בחייו של נער המתמודד עם הבעיות הסובבות אותו.

פרס יעקב אשמן

— לסיפור הקצר
ניתן על-ידי מערכת "הארץ שלנו".

בשנת תשל"ו ניתן הפרס לראשונה ל**יעקב שביט** על סיפורו **"יותם וההיפופוטם"** (ציירה רות צרפתי, הוצאת "הדר") — ידידות משעשעת בין ילד קטן לבין סוס-יאור גדול.

פרס אסתר רבינוביץ

ניתן מטעם סמינר הקיבוצים "אורנים", תרומתה של המחנכת והסופרת אסתר רבינוביץ. הפרס מוענק ליצירות שנכתבו לגיל הרך — לגן-הילדים ולכיתות א', ב'. בשנת תשל"ה קיבלו את הפרס **אמירה עתיר** על ספרה **"נמשים מלוא החופן"** (ציירה תרצה טנאי, הוצאת אל"ף), ו**יוסי גמזו** על ספרו **"בוא נגלה את אמריקה"**. בשנת תשל"ז ניתן הפרס **לתקוה שריג** על ספריה **"לנו משלנו"** (הוצאת "הקיבוץ המאוחד"): א. **"אגדות חז"ל לילדים"**. (ציירה גלי הוס). ב. **"אליהו הנביא הנה הוא בא"** (צייר אבי מרגלית). ג. **"הבעל-שם-טוב בא"** (ציירה רות אילך-פורת). בשנת תשל"ח קיבלה את הפרס **מרים רות** על ספריה: א. **"מעשה בחמישה בלונים"** (ציירה אורה איל, הוצאת "ספרית פועלים"). ב. **"מגפים"** (ציירה מיכל אפרת, הוצאת "הקיבוץ המאוחד"). ג. **"הבית של יעל"** (ציירה אורה איל, הוצאת "ספרית פועלים").

עיטור אנדרסן

מוענק אחת לשנתיים על-ידי המועצה הבין-לאומית לספרות-ילדים (I. B. B. Y.). מדליית-זהב מוענקת לסופר ולצייר על מפעל-חייהם, ועיטורי-כבוד מוענקים לסופרי-ילדים ולציירים מארצות שונות על ספרים בעלי ערך בין-לאומי. בשנת 1960 קיבל **משה שמיר** עיטור-כבוד על ספרו **"כולם ביחד"** (הוצאת טבר-סקי).

בשנת 1959 קיבל **נחום גוטמן** עיטור-כבוד על ספרו **"שביל קליפות התפוזים"** (הוצאת "יבנה").

בשנת 1976 קיבל **אוריאל אופק** עיטור-כבוד על ספרו **"עשן כיסה את הגולן"** (הוצאת מ. מזרחי. תורגם להולנדית ולגרמנית). הציירת **אראלה הורביץ** קיבלה מגילת-כבוד על איוריה לספר **"כשאסנת ואני"** (הוצאת "מסדה").

פרס הוועד הבין-דתי בישראל

ניתן לספר-ילדים שיש בו משום תרומה להבנה ולקירוב-לבבות בין הדתות השונות. בשנת תשל"ז זכתה בפרס **דורית אורגד** על ספרה **"ידידות במבחן"** (ציירה נורית יובל, הוצאת "הדר") — סיפור ידידותם האמיצה של הנער העולה החדש גבריאל והילד הערבי חמיד.

פרס בן-יצחק עבור איור ספרי ילדים

קרן בן-יצחק ואגף הנוער של מוזיאון-ישראל הכריזו על תחרות על איורי ספרי ילדים. פרס זה יוענק אחת לשנתיים לאמן ישראלי החי בארץ עבור איורים לספר-ילדים היוצא לאור בישראל. מטרת הפרס לעודד אמנים להוציא ספרי ילדים המצטיינים באיוריהם. המדליה תוענק על-ידי מוזיאון ישראל וקרן בן-יצחק, שנוסדה

לזכרם של רבקה ומיכאל בן־יצחק ז"ל אשר ניספו בפצצת המחבלים בכיכר ציון בירושלים בתמוז תשל"ה.

הספר הזוכה ייבחר על־ידי שלושה שופטים שימונו על־ידי המוזיאון. המעוניינים להשתתף בתחרות מוזמנים לשלוח את הספרים המאוירים לאגף הנוער, מוזיאון ישראל, הקריה, ירושלים, ולציין על המעטפה: "תחרות בן־יצחק". טקס הענקת פרס בן־יצחק יתקיים בתחילת קיץ תשל"ח.

100 שנה להולדת ז'ול ורן

ב־8 בפברואר ש.ז. חוגג עולם ספרות־הילדים מלאות 150 שנה להולדתו של ז'ול ורן (1828—1905), מיוצרי הספרות המדעית־בדיונית־הרפתקנית לנוער, ומי שכונה "נביא העת החדשה". בארצות רבות בעולם (כולל ישראל) הופיעו השנה תרגומים חדשים של רבים מספריו המהוללים. בפאריס נערכה תערוכה מקיפה של שבעים ספריו, וכן הופיע קטלוג ביבליוגרפי של יצירותיו, לפיו מתברר כי ז'ול ורן הוא עד היום אחד הסופרים המתורגמים ביותר בעולם; ולא זו בלבד, אלא שבארצות שונות הופיעו ספרים, שהמו"לים שלהם ייחסו אותם שלא בצדק לסופר זה. ברוסיה, למשל, הופיע ספר בשם "רובינזון על חוף־הים", עליו חתום שמו של ז'ול ורן, ואילו למעשה זהו עיבוד ספר־הרפתקאות מאת מיין ריד.

100 שנה ל"פינוקיו"

בשנה הבאה תמלאנה מאה שנה מאז נדפס בעיתון־ילדים איטלקי הפרק הראשון של "קורות בובת־עץ", מאת קרלו קולודי (לורנציני) — הסיפור הקלאסי הידוע היום בעולם בשם "פינוקיו". לציון מאורע זה החלו באיטליה ההכנות לחגיגות שתי־משכנה שבועות אחדים. הוצאת־הספרים ג'ונטי (פירנצה) כבר הוציאה מהדורת־יובל מפוארת של הספר. היא מתכננת גם תערוכה בין־לאומית, שתכלול את כל עשרות התרגומים של היצירה (כולל התרגומים העבריים). כנס בין־לאומי ייערך גם בכפר קולודי, הנושא את שמו של הסופר־העיתונאי, מחבר "פינוקיו".